

CCE–A2

CERTIFIKOVANÁ ZKOUŠKA Z ČEŠTINY PRO CIZINCE

ÚROVEŇ A2

MANUÁL PRO PŘÍPRAVU K SUBTESTU MLUVENÍ

OBSAH

1	JAK VYPADÁ SUBTEST MLUVENÍ CCE–A2	3
2	CO MÁTE UMĚT V MLUVENÍ NA ÚROVNI A2	4
3	CHARAKTERISTIKA ÚLOH	5
3.1	ÚLOHA 1	5
3.2	ÚLOHA 2.1.....	7
3.3	ÚLOHA 2.2.....	8
3.4	ÚLOHA 3	9
3.5	SOUHRNNÉ TIPY PRO VŠECHNY 3 ÚLOHY	12
4	UKÁZKY MLUVENÍ S KOMENTÁŘEM	13
4.1	ÚLOHA 1	13
	Ukázka A – produkce odpovídá úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE.....	13
	Ukázka B – produkce neodpovídá úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE.....	14
4.2	ÚLOHA 2	14
	Ukázka C – produkce odpovídá úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE	14
	Ukázka D – produkce neodpovídá úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE	15
4.3	ÚLOHA 3	15
	Ukázka E – produkce odpovídá úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE	15
	Ukázka F – produkce neodpovídá úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE	16

Univerzita Karlova, Ústav jazykové a odborné přípravy
Vratislavova 10/29, 128 00 Praha 2, Česká republika
Veškerá práva vyhrazena © 2025-09-30

www.ujop.cuni.cz/cce

Ústav jazykové
a odborné přípravy
Univerzita Karlova

Milí studenti¹ češtiny a kandidáti zkoušky CCE–A2,

tento *Manuál pro přípravu k subtestu Mluvení na úrovni A2* je určen především Vám, ale poskytuje důležité informace i pedagogům a všem, kteří Vám pomáhají se na tuto zkoušku připravovat.

Tento materiál Vám pomůže s přípravou na ústní část zkoušky CCE–A2. Najdete v něm, jak subtest Mluvení na úrovni A2 vypadá (kolik má úloh, jak dlouho musíte mluvit atd.) a co má kandidát na úrovni A2 umět. Získáte také řadu praktických tipů, které Vám pomohou u zkoušky uspět. Díky nahrávkám se seznámíte s ukázkami zkoušky a s jejich komentovaným hodnocením.

Pro přípravu na subtest Mluvení doporučujeme, abyste se v tomto *Manuálu* nejprve podívali na to, jak subtest Mluvení vypadá ([kapitola 1](#) a [Modelová varianta CCE–A2](#)). Potom si přečtete, co se od Vás na úrovni A2 čeká ([kapitola 2](#)). Přemýšlejte, jak tato očekávání co nejlépe naplnit. Dále si prohlédněte podrobnou charakteristiku jednotlivých úloh a tipy, jak požadavky co nejlépe splnit ([kapitola 3](#)).

Podívejte se na úlohu 1 ([Modelová varianta CCE–A2](#)). Examinátor se Vás bude ptát na práci nebo studium, volný čas, zájmy, Vaši zemi a místo, kde bydlíte. Představte se a řekněte o sobě to nejdůležitější. Pokud můžete, svůj projev si nahrajte a porovnejte s ukázkami v *Manuálu* ([kapitola 4](#)). Vyhledejte si obrázky a zkuste je popsat (úloha 2). Projev si opět nahrajte a porovnejte s ukázkami v *Manuálu* ([kapitola 4](#)). Trénujte běžné dialogy na každodenní témata (úloha 3) s učitelem, spolužáky nebo rodilými mluvčími. I tyto dialogy si můžete nahrát a porovnat s ukázkami. Požádejte učitele nebo jinou osobu o pomoc a radu, poté zkuste své chyby opravit. Důležité je, aby Vám komunikační partner rozuměl.

Cesta ke zlepšení mluvení vyžaduje praxi a čas. Čím více budete mluvení trénovat, tím lépe budete na zkoušku připraveni. Doufáme, že Vám pomůže i tento *Manuál*.

Přejeme Vám hodně úspěchů ve studiu češtiny i u zkoušky.
Tým Výzkumného a testovacího centra ÚJOP UK

Následující text je pouze v českém jazyce. Doporučujeme proto studentům, aby požádali o pomoc například svého učitele češtiny.

Dear students of Czech and CCE–A2 candidates,

The *Manual for preparing for the level A2 Speaking subtest* is intended primarily for you, but it also provides important information for teachers and everyone who helps you prepare for this exam.

This material will help you prepare for the oral part of the CCE–A2 exam. In this *Manual*, you will find what the Speaking subtest at level A2 looks like (how many tasks it has, how long you need to speak, etc.) and what a candidate at level A2 is expected to manage in spoken communication. You will also

¹ Z důvodu úspory místa, a především kvůli přehlednosti, pracujeme v *Manuálu* s užitím generického maskulina, tzn. používáme mužský rod životný, například: *je určen studentům* (studentům i studentkám), *trénovat s učitelem* (učitelem nebo učitelkou).

find a number of practical tips that will help you succeed in the exam. Thanks to the video recordings, you will become acquainted with sample performances and their commented assessment.

For your preparation for the Speaking subtest, we recommend that you first look at how the subtest is structured in this *Manual* ([Chapter 1](#) and the [Sample Test CCE–A2](#)). Then you should read what you are expected to be able to do at level A2 ([Chapter 2](#)) and think about how you can best meet these expectations. Next, we suggest reviewing the detailed description of the individual tasks and the tips on how to fulfil the requirements as successfully as possible ([Chapter 3](#)).

Look at Task 1 ([Sample Test CCE–A2](#)). The examiner will ask you about your work or studies, your free time, your interests, your country, and the place where you live. Introduce yourself and say the most important things about yourself. If you can, record your monologue and compare your performance with the samples in this *Manual* ([Chapter 4](#)). Find pictures and try to describe them (Task 2). Again, record your performance and compare it with the samples in the *Manual* ([Chapter 4](#)). Practise routine dialogues on everyday topics (Task 3) with a teacher, other students, or native speakers. You can also record these dialogues and compare them with the samples. Ask your teacher or another person who is helping you prepare for the exam for corrections and advice, and then try to improve your mistakes. What matters most is that your communication partner understands what you want to say.

The path to improving your speaking requires practice and time. The more you practise, the better prepared you will be for the exam. We hope that this Manual will also help you.

We wish you success in your Czech studies and in the exam.

The Research and Testing Centre Team, ILPS CU

The following text is available only in Czech. We therefore recommend that students ask, for example, their Czech teacher for help.

Дорогие студенты чешского языка и кандидаты экзамена CCE–A2!

Это *Руководство* по подготовке к субтесту (части) «Говорение» на уровне A2 предназначено прежде всего для вас, но также содержит важную информацию для преподавателей и всех, кто помогает вам готовиться к экзамену.

Этот материал поможет вам подготовиться к устной части экзамена CCE–A2. В нём вы найдёте описание того, как устроен субтест «Говорение» на уровне A2 (сколько заданий он включает, сколько времени отводится на ответы и т. д.), а также перечень речевых умений, которыми должен владеть кандидат уровня A2. Вы также получите практические советы, которые помогут вам успешно сдать экзамен. Благодаря видеозаписям вы сможете ознакомиться с примерами выполнения заданий и их оценкой с комментариями.

Для подготовки к субтесту «Говорение» мы рекомендуем сначала ознакомиться с тем, как выглядит этот субтест ([глава 1](#) и [Модельный вариант CCE–A2](#)). Затем прочитайте, что ожидается от кандидата на уровне A2 ([глава 2](#)), и подумайте, как наилучшим образом соответствовать этим требованиям. Далее изучите подробную характеристику отдельных заданий и советы, как наиболее успешно справиться с ними ([глава 3](#)).

Посмотрите задание 1 ([Модельный вариант CCE–A2](#)). Экзаменатор задаст вам вопросы о работе или учёбе, свободном времени, интересах, вашей стране и месте проживания. Представьте и расскажите о себе самое важное. Если возможно, запишите свой монолог и сравните его с примерами из *Руководства* ([глава 4](#)). Найдите картинки и попробуйте их описать (задание 2). Снова запишите свой ответ и сравните с примерами из *Руководства* ([глава 4](#)). Тренируйте типовые диалоги на повседневные темы (задание 3) с преподавателем, другими студентами или носителями языка. Эти диалоги также можно записать и сравнить с образцами. Попросите преподавателя или другого человека, который помогает вам готовиться к экзамену, указать на ошибки и дать рекомендации, а затем постарайтесь их исправить. Важно, чтобы ваш собеседник вас понимал.

Путь к совершенствованию устной речи требует практики и времени. Чем больше вы будете тренироваться, тем лучше будете подготовлены к экзамену. Мы надеемся, что это *Руководство* окажется для вас полезным.

Желаем больших успехов в изучении чешского языка и на экзамене. Команда Научно-исследовательского и тестового центра ИЯПП (UJOP) Карлова университета

Далее текст представлен только на чешском языке. Поэтому рекомендуем студентам обратиться за помощью, например, к своему преподавателю чешского языка.

1 JAK VYPADÁ SUBTEST MLUVENÍ CCE–A2

Celá ústní zkouška probíhá online. Zkouší se vždy jednotlivec, tedy jeden kandidát mluví online s jedním examinátorem. Subtest Mluvení trvá cca 12 minut a obsahuje 3 úlohy. Během ústní zkoušky není možné se zcela vyhnout osobním tématům. Kandidát má možnost examinátorovi sdělit, že na některou z otázek nechce z osobních důvodů reagovat.

Pokud je výkon kandidáta kvůli výslovnosti nesrozumitelný, nelze ho dále hodnotit a za ústní část zkoušky získává celkově 0 bodů. Pokud není ani částečně naplněno zadání některé z úloh, je kandidát v dané úloze hodnocen 0 body.

Úloha 1

- V úloze 1 odpovídáte na otázky examinátora.
- Otázky, které Vám examinátor pokládá, se týkají Vaší osoby a Vašeho bezprostředního okolí (bydlení, práce/studium, volný čas apod.).
- Musíte odpovídat dostatečně detailně (ne jedním slovem).

Úloha 2.1

- V úloze 2.1 Vám examinátor nasdílí kartu se 4 obrázky.
- Musíte si z této karty vybrat 2 obrázky a dostatečně detailně je popsat.
- Důležité je, abyste při popisu tvořili celé věty, používali verba i adjektiva.

Úloha 2.2

- V úloze 2.2 Vám examinátor položí několik otázek.
- Tyto otázky se týkají nejběžnějších témat, např. volný čas, počasí, bydlení, nakupování apod.
- V této úloze sdělujete své preference (proč se Vám něco líbí/nelíbí), mluvíte o tom, co se odehrálo v minulosti, a vyjadřujete své plány.

Úloha 3

- V úloze 3 děláte s examinátorem dialog.
- Musíte respektovat situaci (například: *U lékaře*).
- Musíte respektovat svoji roli (například: *Jste pacient a bolí Vás noha.*).
- Musíte dělat otázky, musíte se zeptat na 5 informací.
- Po celou dobu dialogu vidíte obrázkovou kartu s pěti stimuly, je to pomoc pro Vás, abyste věděli, na co se můžete ptát.
- Komunikační situace vychází z každodenního života a mohou se týkat nakupování, cestování, volného času, studia a práce, služeb atd.

Všechny úlohy jsou připravené tak, abyste mohli ukázat, že jste v českém jazyce na úrovni A2 podle [Společného evropského referenčního rámce pro jazyky](#) (SERRJ) a [Dodatku SERRJ \(CEFR Companion Volume\)](#). Dobře poslouchejte celé zadání (instrukce), u úlohy 3 si ho můžete také přečíst, a ve svém mluveném projevu se snažte ukázat co nejvíce ze svých znalostí a dovedností.

Na modelové zadání úloh se můžete podívat [zde](#).

2 CO MÁTE UMĚT V MLUVENÍ NA ÚROVNI A2

Kandidát na úrovni A2 se dokáže jednoduchým způsobem vypořádat s každodenními situacemi. Umí využívat jazykové prostředky, které mu umožní společensky vhodně komunikovat, ještě však není zcela samostatným uživatelem jazyka a dosažení komunikačního cíle bude často závislé na pomoci komunikačních partnerů (např. zpomalení tempa řeči, zopakování otázky, přeformulování výpovědi apod.). Kandidát na úrovni A2 zvládne v omezené míře produkovat naučené fráze a jednoduchá slovní spojení, jejichž prostřednictvím dokáže popsat konkrétní situace, problémy, předměty nebo osoby a vyprávět o událostech, které se ho bezprostředně týkají.

Na úrovni A2 byste v mluvení měli umět:

✓ velmi jednoduše popsat sebe, rodinu, zájmy, bydlení, pracovní nebo studijní zkušenosti, osobní zážitky atd.; ✓ elementárně vyjádřit své pocity a názory na každodenní záležitosti a témata, která Vás zajímají (životní styl, sport, kultura apod.); ✓ domluvit se na schůzce a vyjadřovat ne/souhlas;	✓ vyřešit běžné problémy při cestování, nakupování, jednání na úřadech, u lékaře apod.; ✓ diskutovat o plánech (co se bude dělat večer, o víkendu, v létě/v zimě); ✓ pokládat a zodpovídat jednoduché otázky týkající se běžných záležitostí (kam se pojedete, jak se tam pojedete,

- jaký bude program, co je potřeba naplánovat, jaká bude cena atd.);
- ✓ **používat jednoduchou slovní zásobu** týkající se každodenních situací, výrazy související s bezprostředními potřebami;
 - ✓ **používat správně běžné jednoduché gramatické prostředky** (např. všechny pády singuláru u běžně užívaných adjektiv a substantiv, indikativ všech časů, tvoření negace, komparace běžných adjektiv a adverbíí apod.);
 - ✓ **spojit skupiny slov a věty jednoduchými konektory** jako např. *a, ale, protože, že, nebo*;
 - ✓ spojit věty do jednoduchého příběhu nebo popisu a **vytvořit jednoduchý a logický sled informací**;
 - ✓ **zapojit se do krátké jednoduché interakce** (zahájit a ukončit dialog, vyžádat si pozornost);
 - ✓ **použít základní jazykové funkce** (poděkovat, pozvat, nabídnout pomoc, požádat o pomoc, vyjádřit ne/souhlas, odmítnout...);
 - ✓ **udržovat společenskou komunikaci** pomocí běžných výrazů a zdvořilostních frází, pozdravů a oslovení;
 - ✓ **požádat o zopakování a vysvětlení** klíčových výrazů v případě potíží;
 - ✓ **produkovat srozumitelné krátké výpovědi**, ačkoli jsou zjevné pauzy, nové začátky, reformulace a váhání;
 - ✓ **artikulovat dostatečně zřetelně** i přes silný vliv jiného jazyka (důraz, rytmus, intonace), který může ovlivňovat srozumitelnost a vyžadovat od komunikačního partnera zvýšené úsilí.

Snažte se ukázat maximum toho, co umíte, ale používejte jen lexikum a gramatické prostředky, které dobře ovládáte. Pohlíďte si, abyste vyslovovali dostatečně srozumitelně a nedělali jste chyby bránící porozumění.

3 CHARAKTERISTIKA ÚLOH

Na úvod subtestu Mluvení Vás examinátor přivítá a představí se. Vy řeknete své jméno a examinátor poté přejde k zadání úlohy 1. Tato úvodní část není hodnocena.

3.1 ÚLOHA 1

V této úloze **odpovídáte na jednoduché otázky examinátora**, které se týkají Vaší osoby a Vašeho bezprostředního okolí. Níže uvádíme několik příkladových otázek.

- Odkud jste?
- Máte bratra nebo sestru?
- Které jazyky umíte?

Celá úloha trvá **přibližně 2 minuty**. Nemáte k dispozici žádný podpůrný vizuální materiál (např. kartu s obrázky) a není zde žádný čas na přípravu. Očekává se, že dokážete vytvořit sled jednoduchých slovních spojení a vět o sobě, o tom, kde a jak bydlíte, o svém vzdělání, současné nebo minulé práci, a že zvládnete popsat běžné opakující se činnosti a události.

TIPY A RADY PRO PŘÍPRAVU K ÚLOZE 1

- **Trénujte správnou výslovnost českých hlásek:** pusťte si poslechové cvičení z učebnice a opakujte, co říkají herci. Pokud si nejste jistí, že je Vaše výslovnost korektní, můžete si nahrát Váš projev na telefon a porovnat ho s poslechovou nahrávkou.
- Představte si, že Vás pozvali do televizní show, kde Vám moderátor pokládá různé otázky týkající se Vaší práce / Vašeho studia, volného času a zájmů, země, odkud pocházíte, místa, kde teď bydlíte. Jak byste na tyto otázky odpovídali v češtině? **Zkuste se představit a říct o sobě ty nejdůležitější informace.**
- **Procvičujte odpovědi na otázky s Vaším učitelem, nebo kamarádem.** Můžete si např. zahrát hru *Hádej, kdo jsem*. Vymyslete si novou identitu, můžete být slavný herec, sportovec, historická osobnost. Kamarád Vám pokládá různé otázky (*Odkud jsi? Co děláš? Kolik ti je let?*) a hádá, kdo jste.

TIPY A RADY, CO DĚLAT U ZKOUŠKY V ÚLOZE 1

- **Pozorně poslouchajte**, na co se Vás examinátor ptá.
- Pokud otázce nerozumíte, **nebojte se poprosit o zopakování.**
- **Odpovídejte celou větou**, ne jedním slovem.
- Tam, kde je to možné, **uvádějte zdůvodnění** (např. *Mám rád/a hezké počasí, protože můžu chodit na procházky.*).
- Snažte se mluvit **přiměřeně pomalu a dobře artikulujte.**
- Když uděláte chybu, nebuďte ve stresu, **důležité je, aby byl Váš projev dostatečně srozumitelný.**

JAK MŮŽETE MLUVIT O SOBĚ?*Jmenuju se...**Jsem z/ze...**Bydlím/Žiju v/ve...**Je mi ... let.**Studuju... / Pracuju jako...**Mám rád/a...**Mluvím...***PŘÍKLAD**Examinátor: *Odkud jste?* Kandidát: *Ukrajina.* Kandidát: *Jsem z Ukrajiny, z hlavního města Kyjev.*

3.2 ÚLOHA 2.1

V první části druhé úlohy Vám examinátor nasdílí kartu se čtyřmi barevnými obrázky a vyzve Vás, abyste si **vybral/a 2 obrázky a detailněji je popsal/a**. Sám/Sama musíte mluvit **asi 1,5 minuty**, nemáte žádný čas na přípravu. Tato úloha ověřuje, že pomocí deskriptivního jazyka dokážete jednoduše popisovat předměty, osoby a činnosti.

CCE–A2		ÚLOHA 2		V 00	
ROČNÍ OBDOBÍ A POČASÍ					
1		2			
3		4			

TIPY A RADY PRO PŘÍPRAVU K ÚLOZE 2.1

- **Najděte si na internetu různé fotografie a zkoušejte je popsat.** Váš projev si nahrajte a poproste o kontrolu Vašeho učitele / českého kamaráda.
- Vybírejte takové obrázky, které se týkají běžných každodenních témat (rodina, nakupování, sport, cestování...).
- **Popisujte obrázky dostatečně detailně** – nestačí jen vyjmenovat, jaké věci/osoby na obrázku vidíte. Důležité je používat verba a říkat celé věty.
- Zkuste si **vytvořit určitou strukturu a systém**: nejdřív můžete popsat, koho na obrázku vidíte, kde ti lidé jsou, co dělají, jaké mají pocity apod. Informace by na sebe měly logicky navazovat.

TIPY A RADY, CO DĚLAT U ZKOUŠKY V ÚLOZE 2.1

- **Popisujte** obrázky samostatně **v souvislém monologu**, dokud Vás examinátor nepřeručí.
- Snažte se, aby **na sebe informace a myšlenky**, které při popisu obrázků použijete, **logicky navazovaly** a Vaše **promluva byla srozumitelná**.
- Věty můžete **spojovat pomocí jednoduchých konektorů** (např. *a, ale, že, protože*).
- Je důležité **používat gramatické struktury a slovní zásobu, které odpovídají úrovni A2**. Nestačí jen vyjmenovat, co na obrázku vidíte. Musíte produkovat celé věty, **důležitá jsou verba** (např. *oni tančují/lyžují/čtou/jdou na výlet...*).

- Popis musí být **dostatečně detailní**, ale pokud si nemůžete vzpomenout na nějaké slovo, zaměřte se na jiné části obrázku a **používejte takové lexikum, které dobře umíte**.
- Dávejte pozor na **správnou výslovnost**.

JAK POPISOVAT OBRÁZEK?

Na prvním obrázku vidím...

Na druhém obrázku je...

Vlevo je...

Vpravo je...

Nahoře je...

Dole je...

Rodina na obrázku dělá...

Oni jsou v...

Žena má na sobě...

PŘÍKLAD

Examinátor: *Prosím, popište obrázek 1.*

⊗ Kandidát: *V obrázek maminka, tatínek, holka a kluk. Oni pojechat na dovolená. Tam letadlo i kufr. Oni šťastný.*

☑ Kandidát: *Na obrázku 1 vidím rodinu: maminku, tatínka, dceru a syna. Jsou na letišti a čekají na letadlo, protože jedou na dovolenou. Myslím si, že letí k moři, možná do Itálie. Oni mají sportovní oblečení. Jsou veselí, protože budou relaxovat, opalovat se a plavat.*

3.3 ÚLOHA 2.2

Po tom, co popíšete dva obrázky, examínátor přestane sdílet kartu a **položí Vám několik otázek týkajících se Vaší osoby a Vašeho bezprostředního okolí**. Tato část trvá přibližně **3 minuty**, během nichž dostanete 4–8 otázek. Pozor, obrázky slouží jako uvedení do tématu (např. sport, cestování, počasí...), ale s otázkami, které Vám examínátor bude pokládat, souvisí jen volně. Pokud například popisujete obrázek, na kterém rodina jede na dovolenou, může Vám examínátor ve druhé části položit otázku: *Kam chcete jet na dovolenou a proč?* Tato úloha ověřuje, zda dokážete **vyjádřit své preference**,

říct, co se Vám líbí/nelíbí a proč, jestli dokážete **popsat své osobní zážitky**, vyjádřit, co se **odehrálo v minulosti a co plánujete dělat v budoucnosti**.

TIPY A RADY PRO PŘÍPRAVU K ÚLOZE 2.2

- **Vyhledejte si různá témata**, která se objevují v učebnicích češtiny pro cizince **na úrovni A2** (např. cestování, volný čas, nakupování a služby, práce a studium, počasí...), nebo poproste o pomoc Vašeho učitele. Zkuste k danému tématu **vymyslet co nejvíc otázek**, které budou jazykově odpovídat úrovni A2 dle SERRJ a **odpovězte si na ně**.
- **Procvičujte vyjadřování preferencí**, říkejte, co máte rádi a nemáte rádi a proč, co se Vám líbí a nelíbí a proč.
- **Trénujte formy minulého a budoucího času**, nezapomeňte, že pokud se Vás examinátor ptá na akce, které se odehrály v minulosti, musíte použít préteritum (*Co jste dělali/a v létě?* → *V létě jsem plaval/a.*), a když se ptá na Vaše budoucí plány, musíte použít futurum (*Co budete dělat v létě?* → *V létě budu plavat.*).

TIPY A RADY, CO DĚLAT U ZKOUŠKY V ÚLOZE 2.2

- **Dobře poslouchajte**, na co se Vás examinátor ptá.
- Pokud nerozumíte, **požádejte o zopakování nebo vysvětlení**.
- Snažte se **odpovídat celou větou**.
- Tam, kde to otázka umožňuje, **uvádějte zdůvodnění** (*Proč se Vám to líbí? Proč se Vám to nelíbí?* apod.).
- Ukažte, co umíte, **používejte jednoduché gramatické struktury a lexikum typické pro úroveň A2**, které jste se naučili na lekcích nebo při samostudiu.
- Když uděláte chybu a uvědomíte si to, **opravte se**.
- **Nestresujte se**, když si na nějaké slovo nemůžete vzpomenout, nebo když zapomenete správnou koncovku, důležité je, že examinátor rozumí tomu, co chcete říct, a že chyby, kterých se dopouštíte, nebrání porozumění.
- **Mluvte jenom česky**, nepomáhejte si slovíčky z Vašeho mateřského jazyka.
- **Když si nemůžete vzpomenout** na nějakou faktickou informaci (např. *Co jste dělali v létě?*), **můžete si nějakou aktivitu vymyslet**.

PŘÍKLAD

Examinátor: *Kam pojedete na dovolenou? Proč?*

⊗ Kandidát: *Itálie, protože tam teplo a krásno.*

⊙ Kandidát: *Pojedu do Itálie, protože mám rád/a italské jídlo. Chutná mi pizza a těstoviny. A líbí se mi město Řím.*

3.4 ÚLOHA 3

Ve třetí úloze děláte s examinátorem **formální dialog**. Examinátor Vám **dopředu nasdílí kartu se zadáním** (např. *Bolí Vás noha. Chcete se objednat k doktorovi. Voláte do nemocnice. Musíte se zeptat*

na 5 informací / musíte udělat 5 otázek.). Na každé kartě **uvidíte obrázky**, které Vás navedou, **na co se máte ptát**, a pomůžou Vám zadanou komunikační situaci vyřešit. Budete mít čas asi 10 sekund, abyste si kartu pozorně prohlédli. Celá interakce trvá **přibližně 3–4 minuty**. Tato úloha ověřuje, zda dokážete navázat společenský kontakt a pomoci jednoduchých každodenních zdvořilostních obrátů pozdravit, rozloučit se, poděkovat a vhodně zareagovat. Prověří, zda jste schopni zapojit se do velmi krátkých interakcí a dokážete se zeptat na běžné záležitosti v každodenních situacích (na místo a čas, na cenu, na vzdálenost, na program, na způsob dopravy apod.).

CCE–A2 ÚLOHA 3 V 00

DIALOG – OBJEDNÁNÍ K DOKTOROVI

Bolí vás noha. Chcete se objednat k doktorovi. Voláte na kliniku.
Musíte se zeptat na 5 informací (musíte udělat 5 otázek). Otázka 0 je příklad.

0. Bolí mě noha. Co můžu dělat?

TIPY A RADY PRO PŘÍPRAVU K ÚLOZE 3

- **Zopakujte si časté zdvořilostní fráze**, které používáme ve formálních dialozích, můžete se inspirovat v učebnicích češtiny pro cizince pro úroveň A2 (*Dobrý den, nevíte, kde je...? Můžu se zeptat, kolik stojí...? Potřebuju... Děkuji. Promiňte. Prosím. Na shledanou.* atd.).
- **Nacvičujte otázky**: napište si na papír tázací zájmena a příslovce (*co, kdo, kde, kam, kdy, jak...*) a zkuste vymyslet co nejvíce otázek, které jste se v češtině naučili.
- **Zdokonalujte výslovnost a správnou intonaci tázacích vět**: vyhledejte si v učebnicích češtiny pro cizince na úrovni A2 nejrůznější dialogy a opakujte, co říkají herci.
- **Trénujte interakci se svým komunikačním partnerem** (spolužákem/kolegou/učitelem). Napište si na lístečky různá místa, kam běžně chodíte (*restaurace, supermarket, knihovna, posilovna, práce, škola, nádraží...*) a vylosujte si několik z nich. Vybrali jste si restauraci? Zkuste dialog číšníka s hostem. Vytáhli jste si supermarket? Zinscenujte dialog prodavače a zákazníka. Vaše dialogy si můžete nahrát a poté (v kooperaci s učitelem) **analyzovat Vaše chyby**.
- Zamyslete se nad tím, jaké informace ve svém každodenním životě zjišťujete. Potřebujete vědět, kdy odjíždí autobus? Chcete zjistit, kolik korun stojí ty krásné šaty? Zajímá vás, jak daleko je metro? Objednáváte si oběd v restauraci? Zkuste se zeptat česky. **Krátké dialogy v běžných každodenních situacích s rodilými mluvčími** Vám dodají odvahu a poskytnou potřebnou praxi.

TIPY A RADY, CO DĚLAT U ZKOUŠKY V ÚLOZE 3

- Pozorně **poslouchejte instrukce examinátora** a zadání komunikační situace.
- Když něčemu **nerozumíte, nebojte se požádat o vysvětlení**.
- Dialog zahajuje examinátor: *Dobrý den, nemocnice Anděl, jak Vám můžu pomoci?*, Vy **se musíte držet instrukcí na kartě a dělat otázky**: *Dobrý den, tady Lenka Nová, bolí mě noha. Kdy můžu přijít do nemocnice?*
- **Obrázky** na kartě **jsou inspirací pro Vás a napovídají Vám, na co se examinátora v dané komunikační situaci máte ptát**.
- Je dobré **být aktivní a iniciativní**, nestačí jen vymýšlet otázky, musíte také vhodně odpovídat na reakce examinátora. Tato úloha má připomínat reálný dialog, je kooperační.
- Dávejte si pozor na to, jaké **lexikální prostředky** používáte a jaké **gramatické struktury** volíte. Je normální dělat **chyby, ale neměly by bránit porozumění**.
- Přemýšlejte o tom, **jak otázku začnete**: *Kde jedu?* × *Kam mám jet?*. Nemusíte mluvit plynule a rychle, když potřebujete čas na rozmyšlení, udělejte krátkou pauzu.
- Pokud uděláte chybu a uvědomíte si to, nebojte se a **opravte se**.
- **Používejte zdvořilostní fráze**, díky kterým ukážete, že jste si osvojili sociolingvistickou kompetenci a znáte pravidla používání jazyka v dané komunikační situaci. Obraty jako: *Dobrý den...; Promiňte...; Děkuji...; Můžete mi prosím...; Na shledanou.* apod., jsou důležité.

JAKÉ FRÁZE V DIALOGU POUŽÍVAT?

Dobrý den, můžete mi prosím pomoci?

Prosím Vás...

Nevíte, kde...?

Můžete mi říct, kdy...?

V kolik hodin...?

Potřebuju vědět, jak...?

Ano, to se mi hodí. / Ne, to se mi nehodí.

Děkuji! Na shledanou.

PŘÍKLAD

⊗ Examinátor: *Dobrý den, nemocnice Anděl, jak Vám můžu pomoci?*

Kandidát: *Dobrý den, bolí mě ~~ruka~~.*

Examinátor: *To mě mrzí.*

Kandidát: *Přijdu zítra v devět.*

Examinátor: *Promiňte, zítra máme plno.*

Kandidát: *~~Dobře, na shledanou.~~*

⊙ Examinátor: *Dobrý den, nemocnice Anděl, jak Vám můžu pomoci?*

Kandidát: *Dobrý den, bolí mě **noha**. **Kdy můžu přijít?***

Examinátor: *Máme volný termín zítra dopoledne. Hodí se vám to?*

Kandidát: *Ano, zítra dopoledne můžu. **A v kolik hodin můžu přijít?***

Examinátor: *Paní doktorka může v 9:00, nebo v 11:00. Který čas preferujete?*

Kandidát: *Je pro mě lepší 9:00. Prosím vás, **jaká je adresa nemocnice?***

Examinátor: *Je to v centru, adresa je Pernerova 23.*

Kandidát: *Děkuji. **A jak se jmenuje paní doktorka?***

Examinátor: *Jste objednaný k paní doktorce Tiché. Má ordinaci ve 2. patře.*

Kandidát: *Děkuji. A musím něco platit?*

Examinátor: *Ne, nemusíte, ale přineste si kartičku zdravotního pojištění.*

Kandidát: *Děkuji. Tak na shledanou.*

Examinátor: *Na shledanou!*

3.5 SOUHRNNÉ TIPY PRO VŠECHNY 3 ÚLOHY

- **Trénujte správnou výslovnost.** Očekává se, že Váš projev bude vzhledem k úrovni A2 dostatečně srozumitelný a plynulý. Toleruje se, když je patrný vliv mateřského jazyka (např. důrazy, rytmus, intonace), ale pořad musí být jasný, co se pokoušíte sdělit. Je normální, když váháte, uděláte chybu a opravíte se, nebo začnete znovu. Pokud je projev zcela nesrozumitelný, subtest Mluvení se nehodnotí a Vy získáte 0 bodů.
- Examinátor před zahájením každé úlohy přečte jednoduché instrukce. **Pokud nerozumíte**, co se po Vás v dané úloze chce, **poproste o zopakování nebo vysvětlení**.
- **Musíte respektovat zadání úlohy.** Pokud je zadání *Bolí Vás noha, chcete se objednat k doktorovi, musíte se zeptat na 5 informací / udělat 5 otázek.*, nemůžete říct, že Vás bolí ruka, nebo místo k doktorovi volat kamarádovi.
- Pokud Vám examinator dává otázky, **musíte odpovídat obsahově správně a dostatečně detailně**. Nestačí odpovídat jednoslovně, je lepší říct celou větu a uvést maximum informací.
- **Ukažte, co z lexika umíte.** Je důležité, abyste srozumitelně používali běžné výrazy a každodenní fráze. Také byste měli používat komplikovanější slova z úrovně A2, abyste ukázali, že už nejste na úrovni A1.
- Nevadí, když uděláte chybu. **Důležité je, aby Váš projev byl srozumitelný a zvládli jste ho s co nejmenší pomocí examinatora.** Když si uvědomíte, že jste udělali chybu, opravte se.
- **Používejte kompenzační strategie**, když něco neumíte říct. Můžete například použít synonymum nebo jiné slovo, které znamená skoro totéž. Můžete také velmi jednoduše popsat, co myslíte.
- **Ukažte, co z gramatiky umíte.** Ve Vašem projevu se hodnotí i rozsah a správnost použitých gramatických struktur. Na A2 už byste měli umět minulý, přítomný a budoucí čas, všechny pády singuláru u frekventovaných a běžně používaných substantiv a adjektiv, tvoření negace apod.

JAK SI U ZKOUŠKY ŘÍCT O POMOC?

Promiňte, nerozumím.

Ještě jednou, prosím.

Můžete to zopakovat?

Můžete to říct pomalu/jinak?

4 UKÁZKY MLUVENÍ S KOMENTÁŘEM²

V této kapitole se můžete podívat na autentické ukázky produkce nerodilých mluvčích, které odpovídají úrovni A2 podle SERRJ, a na ukázky, jež této úrovni neodpovídají. Ke každé ukázce si přečtete hodnocení s analýzou chyb. Zadání jednotlivých úloh si v rámci přípravy na zkoušku můžete sami vyzkoušet, svůj projev si nahrát a porovnat ho se vzorovými ukázkami.

4.1 ÚLOHA 1

Ukázka A – produkce **odpovídá** úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE

Kandidátka plní zadání úlohy, protože odpovídá na všechny otázky obsahově správně a samostatně, není nutná pomoc examinátorky. Kandidátka dokáže srozumitelně sdělit informace o sobě a svém okolí, své odpovědi většinou jednoduše zdůvodňuje (zdůvodnění bychom očekávali i u odpovědi: *Chci naučit... myslím, že japonský jazyk.*). Někdy jsou kandidátkiny reakce příliš stručné, ocenili bychom větší informační nasycenost. Na otázku: *Kdy jste se začala učit česky?* odpovídá: *Začala jsem se učit česky na univerzitě.*, chybí nám zde konkrétní časový údaj (např. *Začala jsem se učit česky na univerzitě, to bylo před rokem.*).

Většinu frází a jednoduchých vět kandidátka obvykle dokáže spojit do souvislého sledu pomocí jednoduchých konektorů (*a, že, protože*). Jsou patrné pauzy, které však výrazně nenarušují plynulost projevu.

Použitá slovní zásoba není příliš široká, ale celkově se blíží A2 (*trochu, mít snídani*). V projevu se nevyskytují závažné chyby, které by bránily porozumění, vynechání reflexivního *se* ve větě: *Začala jsem učit česky na univerzitě.*, však může porozumění ztěžovat (*učit* → *já jsem učitel* × *učit se* → *já jsem student*). Kandidátka také použila špatnou prepozici ve větě: *Chci podívat na...myslím, že...Itálie.* × *Chci se podívat do Itálie.*

Kandidátka používá správně jednoduché gramatické struktury. Dokáže sdělit, co se odehrávalo v minulosti, a vyjádřit své budoucí plány a záměry. Dopustila se několika chyb, které však nebrání porozumění: *Protože moje babička bydlí tam a vím, že tam jsou hodně dobře jídlo.* × *Protože tam bydlí moje babička a vím, že tam je hodně dobré jídlo.*; *Příští víkend budu jet domů.* × *Příští víkend pojedou domů.*

Kandidátka má velice dobrou výslovnost, není patrný silný vliv mateřského jazyka, slovní přízvuk ani intonace nenarušují porozumění.

Tato ukázka produkce odpovídá úrovni A2, chyby v jazykových prostředcích nebrání porozumění, kandidátka vhodně a srozumitelně reaguje na všechny otázky examinátorky, její odpovědi by však mohly být delší, aby ukázala větší rozsah lexikálních a gramatických prostředků.

² Tento Manuál je určen především studentům a kandidátům CCE–A2, proto výslovnost nepřepisujeme přesně českou fonetickou transkripcí, ale tak, aby byl kandidát schopen přepis pochopit.

Ukázka B – produkce **neodpovídá** úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE

Kandidátka plní zadání jen částečně, protože některým otázkám neporozuměla. I přes pomoc examinátorky nedokázala obsahově správně odpovědět na tyto otázky: *A jaká je Vaše země?, Co je ve Vaší zemi zajímavého?, Kdy jste začala studovat na Univerzitě Karlově?*. Její odpovědi jsou srozumitelné jen částečně, občas není jasné, co se snaží sdělit: *Ehm...bu zkušku interesting zkušku...ehm... ve ve ve červenece, ve červenec*. Myšlenky na sebe málo logicky navazují, plynulost je narušena větším množstvím hezitačních zvuků³. Výměna informací je zvládnuta s častým váháním a pauzami, kandidátka musí vynakládat zvýšené úsilí, aby dokázala na otázky reagovat.

Rozsah použité slovní zásoby je omezený a neodpovídá úrovni A2. Použité lexikum je málokdy funkční, chyby velmi často brání porozumění (např. *interesting, juke, těstovany*).

Ani gramatická kompetence není na úrovni A2 dostačující. Kandidátka jen zřídka používá správně některé jednoduché gramatické struktury. Je zřejmé, že nedokáže popsat aktivity, které se odehrávaly v minulosti, ani své budoucí plány (*večer dělám* × *večer budu dělat*). V projevu se objevují i chyby v gramatice z úrovně A1 (např. chybná konjugace pravidelných a frekventovaných sloves v přítomnosti). Chyby v gramatických prostředcích často brání porozumění, nebo ho ztěžují (např. *Večer dělám relaxovat, vařím večere a obědvám, ale vařím večere těstovany a sýr a pijou vodu*).

Výslovnost je dostatečně srozumitelná a slovní přízvuk nenarušuje porozumění.

Tato ukázka neodpovídá úrovni A2, je zřejmé, že kandidátka nedokáže sdělit dostatečně podrobné informace o sobě a svém bezprostředním okolí a dopouští se lexikálních a gramatických chyb, které ztěžují porozumění, nebo mu zcela brání.

4.2 ÚLOHA 2

Ukázka C – produkce **odpovídá** úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE

V první části druhé úlohy kandidátka pomocí jednoduchého výčtu popisuje osoby i místa na obrázcích obsahově správně. Popis ale není příliš podrobný, očekávali bychom rozvinuté větné členy a strukturovanější projev (např. *Na prvním obrázku vidím hezkou ženu a malou holku, myslím, že je to maminka a dcera. Oni pracují na velké zahradě. Mají hezké květiny*). Na doplňující otázky kandidátka reaguje nejen obsahově správně, ale i přiměřeně podrobně, odpovídá samostatně a není nutná pomoc examinátorky.

Slova i věty jsou jednoduchými prostředky textové návaznosti vhodně propojovány do souvislejších celků. Kandidátka používá široký repertoár spojovacích výrazů (např. *a, jako, nebo, tak, ale, co*), její myšlenky na sebe logicky navazují.

Kandidátka prokazuje dostatečný rozsah lexikálních prostředků (např. *Když je zima, tak mám dlouhé kalhoty...; Jeden pán lyžuje slalom a ten druhý jezdí na snowboardu...* atd.). Lexikální chyby, kterých se dopouští, nejsou časté, ale ojediněle brání porozumění (např. *plantuje kytky* × *pěstuje kytky; inflorbal* × *florbal*).

³ Zvuky (např. „eee“, „hm“), které se při řeči používají při váhání, přemýšlení, hledání slov apod.

Rozsah použitých gramatických prostředků je vzhledem k úrovni A2 široký, kandidátka správně používá jednoduché struktury (např. minulý čas) a vždy je zřejmé, co se pokouší sdělit. Gramatické chyby se občas vyskytují, ale nebrání porozumění (např. *včera byl počasí* × *včera bylo počasí*; *mám čepice* × *mám čepici*; vidím maminku a *dceru* × vidím maminku a *dceru*).

Plynulost projevu je mírně narušena autokorekcí, ale občasná zaváhání, reformulace a nové začátky jsou na úrovni A2 zcela běžné. Výslovnost je dostatečně zřetelná a nenarušuje porozumění.

Tento výkon odpovídá úrovni A2, protože kandidátka dokáže jednoduchým způsobem popsat obrázky a dostatečně podrobně a srozumitelně reaguje na otázky examinátorky. Má dostatečný rozsah lexikálních i gramatických prostředků a chyby, které dělá, nejsou časté.

Ukázka D – produkce **neodpovídá** úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE

Kandidátka plní zadání jen částečně, protože dva vybrané obrázky popisuje velice stručně, její popis navíc nemá logickou strukturu a je často nesrozumitelný (*Číslo 2 je muž. Muž jít v...u moře...u moři. A muž je opalová se v pláži. Muž má klobouk a já má sluneční a brýle.*). Ani na otázky nereaguje obsahově správně, neporozuměla otázce: *Jaké oblečení nosíte, když je zima?*

Slova a věty nejsou propojovány jednoduchými prostředky textové návaznosti (*a, protože, že...*), často není zřejmé, co se kandidátka snaží sdělit, některé výpovědi jsou zcela nesrozumitelné (*Možná pudu ze sna kamarádka je hraje tenis, nebo volebol.*)

Rozsah použitého lexika neodpovídá úrovni A2. Až na výjimky (*deštník, prší, fouká vítr*) je většina slovní zásoby na úrovni A1 a často se objevují chyby, které brání porozumění (např. *paku* × *v parku*; *se sna kamarádka* × *se svou kamarádkou*; *volebol* × *volejbal*; *staženo* × *zataženo* atd.).

Ani rozsah použitých gramatických prostředků není na A2 dostačující, kandidátka si neosvojila základní gramatické struktury a dopouští se chyb, které brání porozumění. Chybně používá minulý, přítomný i budoucí čas, navíc zaměňuje slovesné osoby (*já* × *ona*), takže není jasné, zda mluví o sobě, nebo o někom dalším (*muž je grilová* × *muž griluje*; *půjdu jít venku* × *půjdu ven*; *kamarádka je hraje tenis* × *kamarádka hraje tenis*; *doma je uklízí a vaří* × *doma budu uklízet a vařit*; *včera bylo pršet* × *včera pršelo* atd.).

Výslovnost je většinou dostatečně zřetelná, ale občasná záměna hlásek nebo jejich vynechání může porozumění ztěžovat a ovlivňovat srozumitelnost sdělení (např. *važí* × *vaří*; *šechno* × *všechno*; *žima* × *zima*; *opočivala* × *odpočivala* apod.).

Tato ukázka neodpovídá úrovni A2 zejména proto, že se kandidátka dopouští četných lexikálních a gramatických chyb, které ztěžují porozumění.

4.3 ÚLOHA 3

Ukázka E – produkce **odpovídá** úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE

Kandidátka prokázala, že se relativně snadno dokáže zúčastnit krátké interakce na předvídatelné téma (v tomto případě: objednání k lékaři). Bez zjevného váhání si domluvila schůzku a zeptala se na všech

pět požadovaných informací (termín, čas, místo, jméno doktora/doktorky a cenu). Kandidátka rovněž vhodně reagovala na otázky examinátorky (např.: *Hodí se vám to? – Jenom pondělí? Pondělí nehodí se mi, protože mám zkoušku. Nemáte druhý termín volný?*).

Celý dialog působí velice autenticky, výpovědi na sebe vždy logicky navazují a pomoc examinátorky není nutná. Skupiny slov jsou propojovány základními prostředky textové návaznosti (*a, ale, protože*), dokonce se objevuje prostředek typický spíše pro vyšší úroveň (*který*).

Kandidátka ovládá dostatečný repertoár lexikálních prostředků, aby se dokázala zeptat na vše, co vidí na kartě. Dopustila se dvou závažnějších chyb, které brání porozumění: do *hospitaly* × *do nemocnice*; *bude stojit* × *bude stát*. Ostatní chyby nenarušují srozumitelnost projevu: *chtěla jsem objednat* × *chtěla jsem se objednat*; *kolik hodin* × *v kolik hodin*.

Gramatická kompetence se blíží A2, kandidátka se však dopouští chyb, které mohou ztěžovat porozumění. Ve větě: *Bolí mě noha a chtěla jsem objednat*, by bylo vhodnější užití kondicionálu (*Bolí mě noha, chtěla bych se objednat.*), nebo jednodušší větné konstrukce (*Bolí mě noha a chci se objednat.*). Kandidátka chybí v užití budoucího času: *budu objednat* × *objednám*, a také v užití přítomného času: *A můžu jsem zaplatit kartou?* × *A můžu zaplatit kartou?*

Fonologická kompetence je dobrá, projev je dostatečně plynulý a srozumitelný, výslovnost jednotlivých hlásek je zřetelná, není třeba vynakládat zvýšené úsilí, abychom porozuměli tomu, co se kandidátka snaží sdělit.

Tato ukázka odpovídá úrovni A2, protože kandidátka zadanou komunikační situaci zvládla vyřešit a komunikační cíl byl naplněn → domluvila si termín ošetření na klinice. V dialogu se však vyskytovaly závažnější chyby v jazykových prostředcích, které by již kandidát na úrovni A2 měl mít osvojené.

Ukázka F – produkce **neodpovídá** úrovni A2 podle kritérií zkoušky CCE

Kandidátka nepochopila zadání a nevhodně zahájila dialog: *Dobrý den, prosím, pomoc mi. Moje sestru má gastroenteritis*. I přes větší pomoc examinátorky neporozuměla otázce: *Co Vás bolí?*, po reformulaci a zjednodušení otázky na: *Jaký máte problém?*, kandidátka začala zjišťovat, kde je nemocnice. Komunikační cíl byl naplněn jen částečně, kandidátka se přes lexikální a jazykové nedostatky dokázala zeptat na 4 požadované body z karty: kde je nemocnice, kolikátého může přijít, v kolik hodin může přijít a zda je možné platit kartou. Nebyla však položena pátá otázka: *Jak se jmenuje doktor/doktorka?*

Dialog nebyl příliš plynulý, bylo zjevné větší váhání a hledání slov. Reakce byly velice stručné, nebyly použity téměř žádné prostředky textové návaznosti.

Rozsah použitých lexikálních prostředků není vzhledem k úrovni A2 adekvátní. Kandidátka si neosvojila základní lexikální prostředky a slovní spojení, které by jí pomohla vypořádat se s každodenními předvídatelnými situacemi. Velmi často se dopouští chyb, které brání porozumění: *má gastroenteritis* × *má gastroenteritidu* / *bolí ji břicho*; *ospoital* × *nemocnice*; *plavat z kartu* × *platit kartou*.

Ani gramatická kompetence neodpovídá úrovni A2. Kandidátka se dopouští závažnějších chyb v jazykových prostředcích, které by již měla mít osvojené (např. *moje sestru* × *moje sestra*; *můžu jdu* × *můžu přijít*).

Fonologická kompetence je na dobré úrovni. Kandidátka dokáže produkovat dostatečně srozumitelné výpovědi, výslovnost je zřetelná.

Tato ukázka neodpovídá úrovni A2, protože kandidátka neporozuměla zadání (*Bolí Vás noha, potřebujete se objednat k doktorovi.*), navíc se dokázala zeptat jen na některé požadované informace. Její lexikální a gramatická kompetence rovněž neodpovídá úrovni A2.